

Handläggare
Maria Sköld
Telefon: 50804172

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2023-02-23

Remiss av Europeiska kommissionens förslag till föräldraskapsförordning

Svar på remiss från kommunstyrelsen Stockholms stad

KS2023/124

Förvaltningens förslag till beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Europeiska kommissionen la den 7 december 2022 fram ett förslag till förordning som syftar till att på EU-nivå harmonisera de internationella privaträttsliga bestämmelserna om föräldraskap. Förslaget är inriktat på barnets bästa och barnets rättigheter. Avsikten är att skapa rättslig klarhet för alla typer av familjer som befinner sig i en gränsöverskridande situation inom EU. Det kan till exempel beröra familjer som flyttar eller reser från ett medlemsland till ett annat, eller har familjemedlemmar eller egendom i ett annat medlemsland. En av de viktigaste aspekterna i förslaget är att föräldraskap som har fastställts i ett av EU:s medlemsländer bör erkännas i alla andra medlemsländer utan att något särskilt förfarande krävs.

Förvaltningen välkomnar förslaget då avsikten är att skydda barns grundläggande rättigheter och möjliggöra för berörda barn att ta del av de rättigheter som följer av föräldraskap enligt nationell lagstiftning i frågor som arv, underhåll, vårdnad eller föräldrars rätt att agera som barnets juridiska ombud i skol- och hälsofrågor.

Bakgrund

Kommissionen presenterade förslaget till föräldraskapsförordning den 7 december 2022. Förslaget utgår från Europiska Unionens strävan efter att skapa, bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där fri rörlighet för personer, tillgång till rättslig prövning och full respekt för de grundläggande rättigheterna garanteras. Regeringen vill ha synpunkter på kommissionens förslag. I en remiss från kommunstyrelsen daterad 27 januari 2023 ombads Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning avlämna ett yttrande i frågan.

Ärendet

För närvarande har europeiska unionens (EUs) medlemsländer olika nationella lagar om behörighet, tillämplig lagstiftning och erkännande på föräldraskapsområdet, vilket kan skapa rättsliga hinder för familjer som befinner sig i en gränsöverskridande situation. Det innebär att en familj kan förlora de rättigheter som följer av föräldraskapet enligt nationell lagstiftning. Det faktum att föräldraskap inte erkänns i andra länder äventyrar barns grundläggande rättigheter, bland annat deras rätt till sin identitet, till icke-diskriminering och till privat- och familjeliv. Föräldrar måste ibland inleda administrativa eller till och med rättsliga förfaranden för att få sitt föräldraskap erkänt, vilket är kostsamt, tidskrävande och kan ge ett osäkert resultat. Europiska kommissionens förslag till föräldraskapsförordning syftar till att skydda barns grundläggande rättigheter, skapa rättssäkerhet för familjer och minska de rättsliga kostnaderna och bördorna för familjerna och medlemsländernas administrativa och rättsliga system.

Förslaget gäller alla barn i EU oavsett hur barnet blivit till eller hur barnets familj ser ut. Kommissionen beräknar att föräldraskapet för cirka två miljoner barn i EU kan beröras av förslaget. Förslaget kommer att komplettera EU:s övriga internationella privaträttsliga regler i frågor som exempelvis arv. Förslaget möjliggör vidare för berörda barn att ta del av de rättigheter som följer av föräldraskap enligt nationell lagstiftning i frågor som arv, underhåll, vårdnad eller föräldrars rätt att agera som barnets juridiska ombud i skol- och hälsofrågor. Förslaget påverkar inte medlemsstaternas behörighet att införa materiella bestämmelser inom familjerätten, till exempel regler om definition av en familj eller om fastställande av föräldraskap i nationella situationer. Förslaget påverkar inte heller medlemsstaternas bestämmelser om erkännande av äktenskap eller registrerade partnerskap som ingåtts utomlands.

De viktigaste punkterna som lyfts i förslaget är följande:

- Fastställande av behörig domstol: I förslaget fastställs vilka domstolar i medlemsländerna som är behöriga i frågor som rör föräldraskap, i syfte att säkerställa barnets bästa.
- Val av tillämplig lag: Som regel bör den lag som är tillämplig på fastställandet av föräldraskap vara lagen i det land där den person som föder barnet har sin hemvist. Om denna regel leder till att föräldraskapet fastställs för endast en förälder, finns det andra alternativ som möjliggör att föräldraskapet kan fastställas för båda föräldrarna.
- Bestämmelser för erkännande av föräldraskap: Förslaget innehåller bestämmelser om erkännande av domstolsavgöranden och officiella handlingar som fastställer eller styrker föräldraskap. Föräldraskap som har

fastställts i ett medlemsland bör i regel erkännas i alla andra medlemsländer utan att något särskilt förfarande krävs.

- Inrättande av ett europeiskt föräldraintyg: Barn (eller deras juridiska ombud) kan begära ett intyg från det medlemsland som har fastställt föräldraskapet och välja att använda det för att bevisa föräldraskapet i alla andra medlemsländer. Kommissionen föreslår en harmoniserad mall för hela EU. Det är frivilligt för familjer att använda intyget, men de har rätt att begära det och få det godkänt i hela EU.

Jämlikhet och barnets rättigheter

Förslaget har identifierats som en nyckelåtgärd i EU:s strategi för barnets rättigheter och EU:s jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer. Kommissionen lyfter att syftet med förslaget är att stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna och andra rättigheter för barn i gränsöverskridande situationer. Det handlar bland annat om barnets rätt till sin identitet, till icke-diskriminering, till privat- och familjeliv och till arvs- och underhållsrätt i en annan medlemsstat. Europaparlamentet välkomnade kommissionens initiativ i sin resolution om skydd av barnets rättigheter i civilrättsliga, administrativa och familjerättsliga förfaranden och i sin resolution om hbtqi-personers rättigheter i EU.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för barn och unga.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Avsikten med Europeiska kommissionens förslag till föräldraskapsförordning är att skydda barns grundläggande rättigheter. EU har identifierat ett behov av att stärka rättssäkerheten för barn och familjer i gränsöverskridande situationer. Med förslaget skapas rättssäkerhet och förutsägbarhet när det gäller fastställandet av föräldraskap i dessa situationer, det administrativa och rättsliga förfarandet förenklas och de rättsliga kostnaderna för att få sitt barns föräldraskap erkänt i ett annat land minskar.

Barnkonventionen gör gällande att konventionsstaterna ska respektera det ansvar och de rättigheter och skyldigheter som tillkommer föräldrar att, på ett sätt som står i överensstämmelse med den fortlöpande utvecklingen av barnets förmåga, ge lämplig ledning och råd då barnet utövar de rättigheter som erkänns i denna konvention. Barn har rätt till vuxna som har och tar det ansvar som åligger föräldrar enligt konventionen om barnets rättigheter och annan svensk lagstiftning. Det är därför av stor vikt för efterlevnaden av barnets rättigheter i gränsöverskridande situationer att ett föräldraskap som fastställts i ett EU-land även erkänns i alla andra EU-länder. Förvaltningen välkomnar mot bakgrund av detta Europeiska kommissionens förslag till föräldraskapsförordning.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Sofia Björkvall
Avdelningschef
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Europeiska kommissionens förslag till föräldraskapsförordning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2023-02-16
Sofia Björkvall, Avdelningschef	2023-02-15